

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2008

Vyhlásené: 24.09.2008 Časová verzia predpisu účinná od: 01.10.2008 do: 30.06.2011

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

357

OPATRENIE

Národnej banky Slovenska

z 9. septembra 2008

o majetkovej angažovanosti týkajúcej sa finančných derivátov

Národná banka Slovenska podľa § 116 ods. 2 písm. b) zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje:

§ 1

Toto opatrenie upravuje

a) podrobnosti o tom, čo sa rozumie

1. pozíciami vo finančných derivátoch,¹⁾

2. majetkovou angažovanosťou podľa § 49 ods. 5 zákona, a spôsob jej výpočtu,

3. majetkovou angažovanosťou voči druhej zmluvnej strane (ďalej len „protistrana“), a spôsob jej výpočtu,

b) požiadavky, ktoré musia spĺňať vlastné modely na výpočet majetkovej angažovanosti podľa § 49 ods. 5 zákona.

§ 2

Pozícia vo finančných derivátoch vyjadruje hodnotu pohľadávky alebo záväzku vyplývajúcu z finančného derivátu, ktorý je v majetku v podielovom fonde. Pozícia vo finančnom deriváte, ktorá vyjadruje hodnotu pohľadávky vyplývajúcu z finančného derivátu, je dlhou pozíciou. Pozícia vo finančnom deriváte, ktorá vyjadruje hodnotu záväzku vyplývajúcu z finančného derivátu, je krátkou pozíciou.

§ 3

(1) Majetkovou angažovanosťou podľa § 49 ods. 5 zákona sa rozumie hodnota rizika, ktorému je vystavený majetok v podielovom fonde v dôsledku pozície vo finančnom deriváte.

(2) Majetková angažovanosť podľa § 49 ods. 5 zákona sa vypočítava metódou

a) záväzkového princípu podľa odseku 4 alebo

b) vlastného modelu určujúceho hodnotu v riziku (value-at-risk) (ďalej len „vlastný model“), ktorý spĺňa požiadavky podľa § 4.

(3) Metódy podľa odseku 2 sa používajú po dobu určenú vnútorným aktom riadenia správcovskej spoločnosti, najmenej však po dobu, za ktorú sa podáva správa podľa § 49 ods. 2 zákona. Ak stratégia investovania majetku v podielovom fonde predpokladá investovanie do

finančných derivátov, ktoré sú kombináciou finančných derivátov, alebo do derivátov, pri ktorých nemožno vzhľadom na ich povahu postupovať metódou podľa odseku 2 písm. a), majetková angažovanosť podľa odseku 1 sa vypočítava metódou podľa odseku 2 písm. b).

(4) Metódou záväzkového princípu sa rozumie postup na výpočet majetkovej angažovanosti podľa odseku 1, pri ktorom sa pozície vo finančných derivátoch konvertujú na ekvivalentné pozície v ich podkladových nástrojoch podľa charakteru príslušných finančných derivátov. Majetková angažovanosť sa následne vypočíta ako súčet absolútnych hodnôt všetkých ekvivalentných pozícií po zohľadnení vzájomného započítania ekvivalentných pozícií podľa odsekov 6 a 7.

(5) Na účely odseku 4 sa ekvivalentnými pozíciami v podkladových nástrojoch finančných derivátov rozumejú

- a) pri futures,²⁾ forwardoch³⁾ a swapoch⁴⁾ trhové hodnoty pozícií v ich podkladových nástrojoch na trhoch, ktoré sú pre daný podkladový nástroj rozhodujúce; ak pre daný podkladový nástroj trhovú cenu neexistuje alebo ju nemožno zistiť, použije sa jeho nominálna hodnota alebo teoretická cena,⁵⁾
- b) pri opciách⁶⁾ delta ekvivalenty príslušných podkladových nástrojov týchto opcií.⁷⁾

(6) Pri použití metódy záväzkového princípu podľa odseku 4 možno po konverzii na ekvivalentné pozície v podkladových nástrojoch podľa odseku 4 vzájomne započítať

- a) dlhé a krátke ekvivalentné pozície v totožných podkladových nástrojoch; v prípade, ak sú podkladovými nástrojmi úrokové miery, považujú sa za totožné podkladové nástroje, ak je ich vzájomná odchýlka najviac 15 bázičných bodov,
- b) krátke ekvivalentné pozície v podkladových nástrojoch a hodnotu aktív držaných v majetku v podielovom fonde za predpokladu, že podkladový nástroj vo finančnom deriváte a aktívum držané v majetku v podielovom fonde sú totožné; na účely prvej vety sa úrokové miery považujú za totožné, ak je ich vzájomná odchýlka najviac 15 bázičných bodov.

(7) Pri použití metódy záväzkového princípu podľa odseku 4 možno vzájomne započítať ekvivalentné pozície podľa odseku 6 len vtedy, ak časové rozpätie medzi zostatkovými dobami splatnosti týchto pozícií je

- a) nula dní, pri kratšej zostatkovej dobe splatnosti jednej z ekvivalentných pozícií do jedného mesiaca vrátane,
- b) najviac sedem dní, pri kratšej zostatkovej dobe splatnosti jednej z ekvivalentných pozícií od jedného mesiaca do jedného roka vrátane,
- c) najviac 30 dní pri zostatkovej dobe splatnosti oboch z ekvivalentných pozícií od jedného roka.

§ 4

Požiadavky, ktoré musia spĺňať vlastné modely na výpočet majetkovej angažovanosti podľa § 49 ods. 5 zákona a podľa § 3 ods. 2, sú tieto:

- a) hodnota v riziku sa počíta na dennej báze,
- b) na výpočet hodnoty v riziku sa používa jednostranný interval spoľahlivosti 99 %,
- c) minimálne obdobie, pre ktoré je vypočítaná hodnota v riziku vopred (holding period), je jeden mesiac alebo kratšie obdobie, ale s korekciou na ekvivalent jedného mesiaca,
- d) historický rad pozorovaní na výpočet hodnoty v riziku je minimálne jeden rok,
- e) dátové súbory sa obnovujú minimálne raz za tri mesiace,
- f) na výpočet hodnoty v riziku sa používa vlastný model založený napríklad na kovariančno-variančnej matici pozorovaní, na historickej simulácii dát alebo na simulácii Monte Carlo,

- g) vlastný model presne vypočítava riziká spojené s opciami, s finančnými nástrojmi svojím charakterom podobným opciám, s finančnými nástrojmi s vloženými opciami a s ostatnými finančnými nástrojmi s nelineárnymi cenovými charakteristikami tak, aby
1. zohľadňoval nelineárne cenové charakteristiky pozícií z týchto finančných nástrojov,
 2. posudzoval pozície z týchto finančných nástrojov ako pozície držané po dobu minimálne jedného mesiaca,
 3. zohľadňoval súbor rizikových faktorov vyjadrujúcich vplyv volatility úrokových mier a cien podkladových nástrojov týchto finančných nástrojov na ich hodnotu, teda Vega, Delta a Gamma faktor,
- h) denne sa určuje hodnota majetkovej angažovanosti ako vyššia z hodnoty v riziku (value-at-risk) z predchádzajúceho dňa alebo priemernej dennej hodnoty v riziku (value-at-risk) za predchádzajúcich 60 pracovných dní vynásobenej multiplikačným faktorom podľa písmena i),
- i) minimálna hodnota multiplikačného faktora je tri; hodnota multiplikačného faktora sa zvyšuje o hodnotu plus faktora podľa osobitného predpisu⁹⁾ v závislosti od počtu prekročení v priebehu posledných 250 pracovných dní, pričom prekročenie predstavuje jednodňovú zmenu hodnoty portfólia, ktorá je vyššia ako hodnota v riziku (value-at-risk) vypočítaná vlastným modelom výpočtu trhového rizika,
- j) na účely určenia plus faktora sa prekročenia podľa písmena i) vyhodnocujú minimálne jedenkrát za štvrtrok a tieto prekročenia sa vypočítavajú pomocou programu spätného testovania,
- k) sleduje sa presnosť a fungovanie vlastného modelu pomocou programu spätného testovania; program spätného testovania určuje pre každý pracovný deň porovnanie jednodňovej hodnoty v riziku vygenerovanej vlastným modelom s rozdielom medzi teoretickou hodnotou majetku v podielovom fonde pre nasledujúci deň a skutočnou hodnotou majetku v podielovom fonde v daný deň,
- l) vlastný model sa zlepšuje, ak na základe spätného testovania neposkytuje dostatočne presné údaje,
- m) pravidelne, najmenej jedenkrát za rok, sa uskutočňuje prísne stresové testovanie vlastného modelu podľa § 5 a výsledky tohto testovania sú posudzované vedúcimi zamestnancami zodpovednými za riadenie rizík a zohľadňované pri zmenách pracovných postupov a určovaní limitov,
- n) najmenej jedenkrát za rok sa vykonáva posúdenie celkového systému riadenia rizík,
- o) zohľadňujú sa kritériá pre špecifikáciu faktorov trhových rizík podľa osobitného predpisu,⁹⁾
- p) vedie sa písomná dokumentácia, ktorá obsahuje
1. metodiku merania rizík,
 2. popis koncepcie vlastného modelu a jeho prevádzkové detaily,
 3. popis používaných metód pre odhady,
 4. výsledky stresového testovania a programu spätného testovania, ktoré preukazujú, že vlastný model spoľahlivo odhaduje mieru rizika,
 5. históriu hlavných zmien vo vlastnom modeli a popis zmien od jeho posledného prehodnocovania,
 6. štatistické postupy prehodnocovania výberu vysvetľujúcich premenných,
 7. popis okolností, pri ktorých vlastný model nefunguje efektívne.

§ 5

(1) Stresové testovanie, ktoré je podmienkou použitia vlastného modelu na účely výpočtu majetkovej angažovanosti podľa § 3 ods. 2, zahŕňa stresové scenáre, stresové kvalitatívne testy a stresové kvantitatívne testy. Stresové testovanie slúži na identifikáciu udalostí a vplyvov, ktoré majú významný vplyv na majetok v podielovom fonde.

(2) Na účely odseku 1 stresové scenáre zohľadňujú faktory, ktoré môžu zapríčiniť straty alebo zisky alebo môžu sťažiť riadenie rizík, zahŕňajú udalosti s nízkou pravdepodobnosťou ich výskytu vo výpočte všetkých druhov trhového rizika a vplyv týchto udalostí na pozície, ktoré majú lineárnu aj nelineárnu cenovú charakteristiku.

(3) Na účely odseku 1 stresové kvalitatívne testy identifikujú možnosti zníženia rizík a ochrany majetku v podielovom fonde pred možnými stratami. Na účely odseku 1 stresové kvantitatívne testy identifikujú možné vplyvy pohybov reálnych cien, úrokových mier, volatilit, korelácií a iných trhových faktorov na majetok v podielovom fonde.

§ 6

(1) Majetkovou angažovanosťou voči protistrane sa rozumie maximálna výška možnej straty z pozícií vo finančných derivátoch určená s odbornou starostlivosťou, ak by na protistranu bol vyhlásený konkurz alebo by sa inak stala neschopnou uhradiť svoje záväzky vyplývajúce z finančného derivátu, ku dňu výpočtu týchto limitov. Majetková angažovanosť voči protistrane sa vypočítava metódou podľa osobitného predpisu;¹⁰⁾ ak trhová cena neexistuje alebo ju nemožno zistiť, použije sa teoretická cena.⁹⁾

(2) Pri majetkovej angažovanosti podľa odseku 1 možno

- a) vzájomne započítať pozície vo finančných derivátoch voči jednej protistrane, ak je možnosť započítania dohodnutá v zmluve spĺňajúcej podmienky podľa osobitného predpisu¹¹⁾ a ak bola táto zmluva predložená na posúdenie Národnej banke Slovenska,
- b) znížiť majetkovú angažovanosť voči protistrane o hodnotu záruky poskytnutej v prospech majetku v podielovom fonde, ak príslušný obchod vo finančnom deriváte je vyrovnávaný prostredníctvom systému zúčtovania a vyrovnania obchodov, ktoré vykonáva protistrana oprávnená vykonávať zúčtovanie a vyrovnanie obchodov, a ak záruka
 1. je vo forme peňažných prostriedkov, vkladových listov alebo cenných papierov s rizikovou váhou 0 % podľa osobitného predpisu,¹²⁾
 2. je oceňovaná trhovými cenami a jej hodnota je vyššia ako hodnota rizika,
 3. je v úschove u osoby bez majetkového prepojenia na príslušnú protistranu alebo je zabezpečená proti následkom úpadku protistrany alebo tejto osoby,
 4. môže byť kedykoľvek uplatnená správcovskou spoločnosťou v prospech podielového fondu.

§ 7

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 594/2004 Z. z. o používaní techník a nástrojov efektívneho riadenia investícií majetku v podielovom fonde a o majetkovej angažovanosti.

§ 8

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. októbra 2008.

Ivan Šramko v. r.

- 1) § 5 písm. q) zákona č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 2) § 2 písm. h) opatrenia Národnej banky Slovenska z 13. marca 2007 č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 3) § 2 písm. i) opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 4) § 2 písm. j) opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 5) § 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 611/2003 Z. z. o spôsobe určenia hodnoty cenných papierov, nástrojov peňažného trhu a derivátov v majetku v podielovom fonde.
- 6) § 2 písm. f) opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 7) § 2 písm. n) opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 8) § 186 písm. i) opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 9) § 185 opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 10) § 11 opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 11) § 15 opatrenia č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).
- 12) Opatrenie č. 4/2007 (oznámenie č. 121/2007 Z. z.).

